

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200697
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8820200697.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci navrhovateľky: B. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. nad R. č. XXX, zastúpenej: B. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. nad R. XXX, proti odporcovi: Bc. K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8Pc/2/2020-27 zo dňa 04.08.2020, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok vo výrokoch I., II. a IV.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Mení sa výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/74/2016-114 zo dňa 16.6.2016 a to tak, že sa zvyšuje výživné na B. E., nar. X.X.XXXX zo sumy 100€ na sumu 140€ mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám dcéry B. E., počnúc mesiacom marec 2020.

I. Dĺžné výživné za obdobie od 1.3.2020 do 31.7.2020 v sume 200€ je otec povinný zaplatiť k rukám dcéry B. E. do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti návrh zamietam.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že v danom prípade došlo k takej podstatnej zmene pomerov na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Od ostatnej úpravy výšky vyživovacej povinnosti otca uplynula doba 4 rokov. V roku 2016 bola dcéra B. ešte maloletá, končila základnú školu. V súčasnosti po ukončení strednej školy je prijatá na vysokoškolské štúdium. N. vek dieťaťa, plnenie školských povinností, uspokojovanie základných životných potrieb, ako aj ďalších potrieb súvisiacich s trávením voľného času, vyžaduje vyššie finančné náklady. Zárobok matky navrhovateľky sa oproti roku 2016 kedy dosahoval výšku 475,50 eura zvýšil na čiastku do 800,- eur. Aj na strane odporcu ako otca došlo ku zvýšeniu mesačného príjmu. V čase ostatnej úpravy výšky jeho vyživovacej povinnosti bol otec poberateľom invalidného dôchodku v sume 440,- eur a v podnikaní vykázal stratu v sume 6.000,- eur. S priateľkou očakávali narodenie ich spoločného dieťaťa. Toho času výška invalidného dôchodku otca činí 480,- eur. Základ dane podľa daňového priznania otca k dani z príjmu za rok 2019 predstavoval sumu 2.149,91 eura (po prepočte na jeden mesiac 179,16 eura). Dokladmi o príjme bolo preukázané, že odporca - otec napriek zdravotným problémom, pre ktoré poberá invalidný dôchodok, je schopný zarobiť si aj podnikateľskou činnosťou. Zmena pomerov nastala aj

v oblasti peňažných záväzkov otca. Tento potvrdil, že úvery, ktoré v minulosti musel splácať sú už uhradené.

Ďalej uviedol, že pri určení výšky výživného súd zohľadnil počet vyživovacích povinností otca, ktorý má okrem plnoletej dcéry B., ešte vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére K. a k maloletej 3 a pol ročnej dcére, ktorú vychováva spoločne s priateľkou.

Prihliadol aj na skutočnosť, že odporca sa s navrhovateľkou nestretáva, v prípade sviatkov ju neobdarúva, nijakým spôsobom neprispieva nad rámec bežného výživného stanoveného rozhodnutím súdu.

Z týchto dôvodov zvýšil výživné zo strany odporcu na navrhovateľku zo sumy 100,- eur na čiastku 140,- eur mesačne. Výživné súd zvýšil počnúc mesiacom marec 2020, kedy navrhovateľka podala návrh na súd a kedy už boli splnené podmienky vyžadované zákonom, teda podstatná zmena pomerov na strane dieťaťa a rodiča. Na strane otca neboli v súdnom konaní zistené také zárobkové a majetkové pomery, ktoré by umožňovali návrhu vyhovieť v celom rozsahu, preto súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

Zároveň uviedol, že dlžné výživné, pozostávajúce z neuhradeného zvýšeného výživného, za obdobie od 01.03.2020 do 31.07.2020 v sume 200,- eur (140,- eur - 100,- eur = 40,- eur x 5 mesiacov), je otec povinný zaplatiť k rukám dcéry do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal s poukazom na ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, v ktorom okrem iného uviedol, že s dcérou sa nestretáva, pretože sa vyhýba osobnému kontaktu s ním. Ďalej uviedol, že jeho príjem činí 480,- eur, znížený o exekúciu cca 20,- eur (príjem z podnikania za rok 2019 podľa daňového priznania), pričom jeho príjem počas krízy COVID-19 sa znížil. Poukázal na to, že súd prvej inštancie bral do úvahy aj príjem jeho priateľky 540,- eur v hrubom, teda v čistom 427,- eur, ktorá bola do 28.09.2019 na rodičovskom príspevku, ktorý činil 220,70 eura, s ktorou majú spoločnú dcéru M., pričom jeho priateľka má vyživovaciu povinnosť voči dvom dcéram z predchádzajúceho vzťahu (vysokoškoláčka a žiačka 2. stupňa ZŠ).

Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť.

3. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že odvolanie odporcu nie je adekvátne, pretože záujem o ňu nikdy nebol a v odvolaní odporca píše len to, čo sa mu hodí. Poukázala na to, že namiesto toho, aby odporca zmenil prístup a platil pravidelne výživné, aby mala lepšie podklady na vzdelávanie, poukazuje na jeho „novú rodinu“, ktorá s jej osobou nie je v žiadnej interakcii. Podľa obsahu odvolania žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť.

4. Odporca vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky uviedol, že trvá na podanom odvolaní, a to z dôvodu, že okrem invalidného dôchodku nemá žiadny príjem a tento mu nepostačuje ani na najnutnejšie životné náklady - inkaso, výživné na dcéry, odvody do sociálnej a zdravotnej poisťovne (platí z dôchodku, pretože nepracujeme kvôli lock - downu). Na týchto nákladoch sa podieľa v prevažnej väčšine jeho priateľka.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 65 až 67 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 215 ods. 3 CSP) dňa 11.08.2021 a dospel k záveru, že odvolanie dôvodným nebolo nakoľko rozsudok je vecne správny.

6. Súd prvej inštancie rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní. Vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci odvolací súd považuje odôvodnenie preskúmaného rozsudku za vecne správne a osvojuje si ho. V priebehu odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového stavu ani neboli zistené dôvody pre zmenu právneho posúdenia veci. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a k odvolacím dôvodom preto len dodáva:

7. Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľka sa návrhom doručeným prvoinštančným súdom dňa 04.03.2020 domáhala zvýšenia výživného na jej osobu zo strany otca na sumu 150,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že ako maturantka na pedagogickej škole musí investovať množstvo finančných prostriedkov do didaktických pomôcok a taktiež na cestovné, stužkovú

slávnosť, na oblečenie, hygienické potreby a na rôzne kurzy. Dňa 07.06.2019 navrhovateľka úspešne urobila vodičský preukaz. Zároveň uviedla, že z dôvodu vynikajúceho prospechu má záujem študovať na vysokej škole, s čím budú súvisieť zvýšené finančné náklady.

8. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 prvá veta Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Ustanovenie § 62 Zákona o rodine vrátane čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd garantuje právo rodičov vychovávať svoje deti a na druhej strane garantuje právo detí na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Toto právo v sebe zahŕňa okrem iného aj povinnosť zabezpečiť zo strany rodičov všetky podmienky materiálnej aj nemateriálnej povahy na to, aby sa dieťa mohlo riadne rozvíjať.

13. Pri rozhodovaní o zmene výživného (§ 78 ods. Zákona o rodine) je potrebné porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia a v čase rozhodnutia nového. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom nemôže byť akákoľvek zmena pomerov, musí ísť o výraznú zmenu okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť aj vyšší vek dieťaťa, zvýšenie alebo zníženie príjmu ovplyvňujúceho celkovú situáciu osôb, ktoré sú povinné prispievať na výživu, a to nielen po krátke obdobie.

14. Z uvedeného teda vyplýva, že rozhodujúcim predpokladom pre trvanie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine je neschopnosť dieťaťa živiť sa samé. Schopnosťou dieťaťa živiť sa samostatne sa na základe vyššie uvedeného vo všeobecnosti rozumie objektívna možnosť z vlastných zdrojov uspokojovať svoje relevantné životné náklady a je daná spravidla ukončením sústavnej prípravy na budúce povolanie.

15. Posúdením všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

16. Na základe uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a správne vyhodnotil majetkové pomery odporcu, ako aj odôvodnené potreby navrhovateľky spočívajúce v jej vyššom veku a v postupe do maturitného ročníka s pravdepodobnosťou ďalšieho vzdelávania na vysokej škole vďaka je vynikajúcim prospechovým výsledkom, ktorý je ale spojený so zvýšením nákladov na školské pomôcky, stužkovú slávnosť, poplatky za prihlášky na vysokú školu, poplatky za vodičský kurz, ošatenie a hygienu s prihliadnutím na to, že odporca okrem plnenia stanovenej vyživovacej povinnosti sa v minulosti a ani doteraz nijako nepodieľal na výchove a starostlivosti o svoju dcéru/navrhovateľku, a ani jej nikdy navyiac neprispel a ničím ju neobdaroval. Prvoinštančný súd náležitým spôsobom uviedol a konkretizoval zmenu pomerov aj na strane odporcu, ktorá spočívala vo zvýšení mesačného príjmu s možnosťou ďalšieho zárobku na základe jeho podnikateľskej činnosti ako živnostníka. Nie menej významnou pri rozhodovaní o zvýšení výživného bola aj skutočnosť, že odporca uhradil úvery, ktoré v minulosti musel splácať.

17. Je potrebné v tejto súvislosti podotknúť, že odôvodnenými potrebami pri určovaní výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako je jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené napríklad so zdravotnou starostlivosťou.

18. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj detí, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného.

19. Súd prvej inštancie vo veci správne zistil skutkový stav a správne rozhodol. Za preukázaného skutkového stavu bolo dôvodné dospieť k záveru, že aj u navrhovateľky došlo k podstatnej zmene pomerov v súvislosti so zvýšením odôvodnených potrieb spojených predovšetkým so štúdiom, pričom z listinných dôkazov predložených navrhovateľkou je zrejmé, že v akademickom roku 2019/2020 bola študentkou štvrtého ročníka strednej odbornej školy pedagogickej dennej formy.

20. Je nutné poznamenať, že každé osvedčenie o odbornosti je len v prospech dieťaťa, ktoré bude mať po ukončení štúdia väčšie možnosti pri hľadaní zamestnania. Výdavky súvisiace so zvyšovaním kvalifikácie pre následnú lepšiu možnosť uplatnenia sa na trhu práce, nemožno v žiadnom prípade považovať za akýsi nadštandard, bez ktorého sa dieťa zaobíde.

21. Odvolací súd je toho názoru, že stanovením výšky výživného na sumu 140,- eur mesačne, nedôjde k zmene, ktorá by sa závažnejším spôsobom prejavila v aktuálnych majetkových pomeroch odporcu. Zároveň odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že otec si má byť vedomý svojich možností a schopností, tieto má využívať na prospech a záujem detí. Zasielanie stanoveného výživného je jediná forma, ktorou odporca prispieval k starostlivosti o navrhovateľku, keďže podľa jeho a jej vyjadrenia nie sú v žiadnom kontakte. Odporca si musel byť vedomý, že starostlivosť o dieťa bude finančne náročná, a preto takmer celé finančné zabezpečenie, výchovu a starostlivosť by nemal prenášať len na matku navrhovateľky, nakoľko so založením novej rodiny odporcovi rodičovské povinnosti voči navrhovateľke neskončili. Odvolací súd by preto chcel upriamiť pozornosť odporcu vzhľadom na jeho vek, vzdelanie a podnikateľské skúsenosti, na snahu o zvýšenie ekonomickej úrovne a finančné zabezpečenie celej svojej rodiny. Odvolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní majetkovej sféry rodiča súdy prihliadajú nielen k fakticky dosahovaným príjmom, hodnotu jeho majetku, ale aj k spôsobu jeho života, potenciálu a subjektívnym vlastnostiam, ktorými disponuje.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výrokoch I., II. a IV. potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Správne mu výroku vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

23. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd má za to, že dôvody na aplikáciu ust. § 55 CMP nie sú dané.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).